



ФАРМОИШИ
ВАЗИРИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

аз «20» 03 соли 2024

№ 302

ш. Душанбе

Дар бораи амалӣ намудани қарори ҳайати мушовараи
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.02.2024, № 3/4

Бо мақсади амалӣ намудани қарори ҳайати мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.02.2024, № 3/4, мутобиқи банди 13 Низомномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 марти соли 2014, №145 тасдиқ гардидааст, **ФАРМОИШ МЕДИҲАМ:**

1. Қарори ҳайати мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.02.2024, №3/4 дар бораи «Талаботи тахассусӣ вобаста ба салоҳиятҳои технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионии омӯзгори муассисаи таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мавриди амал қарор дода шавад (замима мегардад).

2. Академияи таҳсилоти Тоҷикистон (М. Саломӣён), Донишқадаи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандани соҳаи маориф (Н. Мирзозода), Пажуҳишгоҳи рушди маорифи ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон (А. Наҷмиддиниён), Маркази ҷумҳуриявии таълимию методӣ (Р. Мирзозода), Маркази таҳия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ, илмию методӣ (Р. Пиракзода), Маркази ҷумҳуриявии технологияи информатсионӣ ва коммуникатсия (К. Холов) ва дигар муассисаҳои зерсохтори Вазорат иҷрои қарори мазкурро таъмин намоянд.

3. Назорати иҷрои фармони мазкур ба зиммаи муовини вазири маориф ва илм (Зиёдулло Абдуллоев) таъин шуда шавад.

Асос: қарори ҳайати мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.02.2024, № 3/4.

Вазир



Раҳим Саидзода

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон



Бо фармониши вазири
маориф ва илми Ҷумҳурии

Тоҷикистон
с. 2024, № 302
таъдиқ шудааст.

Талаботи

тахассусӣ вобаста ба салоҳияти технологияҳои
иттилоотӣ ва коммуникатсионии омӯзгори муассисаи
таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Душанбе – 2023

Мундарича

МУҚАДДИМА.....	2
МАФҲУМҲОИ АСОСӢ.....	3
Чанбаи 1. ТИК дар сиёсати маориф.....	4
Чанбаи 2: Таълим ва омӯзиш. Ташкили раванди омӯзиш.....	5
Чанбаи 3. Технология ва маҳзанҳои рақамӣ.....	6
Чанбаи 4. Маъмурият ва идоракунии 6	
Чанбаи 5. Рушди мунтазами касбӣ 7	
Сатҳҳои салоҳиятнокӣ.....	7
Сатҳи 1 – Омӯзгор - Корбари навомӯзи ТИК.....	9
Сатҳи 2. Омӯзгор ҳамгирасоз.....	9



МУҚАДДИМА

Рушди босуръати технологияҳои рақамӣ аз ҷамъият, хусусан ҷавонон, мутобиқати мунтазам ба ҷаҳони зудтағйиёбандаро тақозо мекунад. Паҳншавии пандемияи КОВИД-19 бори дигар мавқеи технологияҳоро дар ҳаёт собит намуд. Дар ин раванд, бо истифодаи оқилона аз технологияҳои рақамӣ маҷмуи мушкилиҳо барои инсон осон гардида, имкон пайдо гардид, ки одамон фаъолиятҳои худро ҳам дар таҳсил ва ҳам дар кор дар шароити пеш омадани ҳолатҳои ғайриҷашмдошт ва нугувор дар муҳити хона низ метавонанд давом диҳанд. Вале гузариши суръатнок ба технологияҳои таълимӣ боз ҳам тафовути дастрасӣ ба таҳсилотро васеъ ва сифати онро барои нафароне, ки ба технологияҳои рақамӣ дастрасӣ надоштанд ва ё аз қобилияти истифодаи самараноки онҳо маҳрум буданд, заифтар кард.

Солҳои охир дар Тоҷикистон як қатор ислоҳот барои рушди соҳаи технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (ТИК) ва таҳкими истифодаи бехатару ҳадафноки онҳо амалӣ гардида истодааст. Дар ин самт, санадҳои қалидӣ, ки воридсозии ТИК дар соҳаи маориф барои тақмили раванду натиҷаҳои таълиму идораи раванди таҳсилот ба танзим медароранд, Стратегияи миллии рушди маориф барои давраи то соли 2030, Харитаи роҳи миллии рақамикунонии низоми маориф (соли 2023), Барномаи миллии оид ба татбиқи технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027 ба шумор мераванд.

Ҳадафи ислоҳоти мазкур таъмини муассисаҳои таълимӣ бо таҷҳизот, нармафзори дастрасии зарурӣ ба Интернет мебошад. Омили таркибии расидан ба ин ҳадаф оморасозии шароити мусонд ҷиҳати ташаккули салоҳияти ТИК барои тамоми иштирокдорони раванди таҳсилот, аз ҷумла омӯзгорони ҳамаи ҷанҳои таълимӣ, махсус мешаванд.

Ҳадафи "Талаботи тахассусӣ вобаста ба салоҳияти технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ омӯзгори муассисаи таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон" (минбаъд Талабот) муайян кардани салоҳияти омӯзгорон ҷиҳати истифодаи самараноки ТИК дар



фаъолияти таълимии омӯзгорон ва фаъолияти кормандони соҳаи маориф мебошад.

Талаботи мазкур барои кормандони масъули Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, мутахассисони муассисаҳои зерсохтор ва ҳамаи омӯзгорони муассисаҳои таълимии ҷумҳурӣ Вазорат ҳамчун роҳнамо хизмат карда, дар таҳия ва татбиқи силсилатадбирҳои ҷирирасон ба омӯзгорон барои дарёфти маҳорати истифодаи ТИК ҷиҳати таълими самарабахши насли наврас дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати истифода аз технологияи рақамӣ мусоидат мекунад. Омили босамар дар ин раванд маҳорати баланди корбарӣ аз ТИК доништа шудааст, ки дар ҷомеаи рақамӣ ҷузъи таркибии ҳар як касб доништа мешавад.

МАҲУМУҲОИ АСОСӢ

Технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ (ТИК) ва ӣ технологияҳои рақамӣ (ТР) – абзорҳо барои ҷамъоварӣ, коркард, интиқол, захира ва муаррифии иттилоот дар намуди рақамӣ.

Салоҳияти марбут ӣ вобаста ба ТИК – талаботи мушаххас ба омӯзгор (ӣ тавонмандии ӯ дар иҷрои кор), ки барои иҷрои вазифаҳои касбии худ бояд дошта бошад ва бо корбурди ТИК дар фаъолияти таълимиаш онро собит созад. Салоҳиятҳо ин талаботи касбӣ барои омӯзгор буда, ӯро вазифадор месозад, ки дар фаъолияти таълимиаш аз технологияи рақамӣ истифода барад. Ӣ ки ин салоҳиятест, ки тибқи талабот ба дониш, маҳорат, муносибат ва таҷрибаи тахассусӣ, ки омӯзгор бояд бо истифодаи ТИК дар иҷрои вазифаҳои худ мутабоқи мақоми ишғолкардааш нишон дода тавонад.

ҶАДВАЛИ САЛОҲИЯТ

Тамоми вазифаҳои касбии омӯзгорро мставон ба ҷанбаҳои зерин тақсим кард:

- Сиёсати давлатиро амалӣ мегардонад.
- Раванди тахсили хонандагонро бо мақсади тақмили мунтазами он ба нақша гирифта, ташкил ва арзёбӣ мекунад.
- Корҳои маъмурии мактабро иҷро мекунад, аз ҷумла идораи журнали синфӣ, ҷамоахонасозии фаъолияти худ бо дигар



ҳамкорон, оморасозии ҷадвали давомоти хонандагон, муошират бо волидон ва ғайра.

● Тавонмандии хусусии худро мунтазам тақмил медиҳад.

Барои иҷрои ҳар як вазифа омӯзгорон метавонанд аз ТИК васеъ истифода баранд то самаранокии раванди таҳсилотро баланд бардоранд. Ҳамин санад салоҳиятҳои вобаста ба ТИК-и омӯзгоронро, новобаста аз фанни меомӯзонидашон, муайян мекунад, ки омӯзгорон аз уҳдаи иҷрои вазифаҳои дар боло қайдгардида бо истифода аз технологияҳои муосири рақамии дастрас баромада тавонанд.

Талабот ба омӯзгор дар ҳар як ҷанба аз се сатҳ иборат аст, ки дар афзоиши салоҳияти омӯзгор аз як сатҳ ба сатҳи дигар дар баробари тақмили таҳассус ва таҷрибаи корбурди ТИК аз омӯзгори навомӯз то ба навовар инъикос мегардад. Сатҳи баландтари салоҳият талаботҳои сатҳҳои пешинаро низ дар бар мегирад. Сатҳҳо бо ҳам саҳт пайвасту аз ҳамдигар вобастаанд. Ҳадафи онҳо ёри расонидан ба ҳуди омӯзгорон ва масъулони зерсохторҳои марбути Вазорати маориф ва илм, аз ҷумла масъулони тақмили ихтисоси омӯзгорон мебошад. Салоҳияти кунунии омӯзгорон ва қадамҳои зарурӣ барои рушди минбаъдаи маҳорати истифодаи ТИК аз ҷониби онҳо тавассути иҷрои ин талабот муайян карда мешавад.

Дар асоси талаботи таҳассусии омӯзгор вобаста ба истифодаи ТИК арзёбӣ ва аттестатсия, тақмили ихтисос ва гузаронидани озмунҳои гуногунро барои муайян кардани сатҳи касбии омӯзгорон бо назардошти шароити мавҷудаи технологияҳои иттилоотӣ ва рақамӣ дар муассисаҳои таълимӣ роҳандозӣ кард.

ҶАНБАҲОИ САЛОҲΙΑТИ ТИК

Ҷанбаи 1. ТИК дар сиёсати маориф

Ҷанбаи мазкур ба нишондиҳандаи “дониши санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки фаъолияти соҳаи маорифро ба танзим медиароранд ва риояи онҳо”-и Тартиби аттестатсияи кормандони соҳаи омӯзгорӣ ва



илмий муассисаҳои таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 июни соли 2017 №281) алоқаманд мебошад. Ҷанба аз талаботе иборат аст, ки аз омӯзгор дар татбиқи ҳадафмандонаи ТИК аз нигоҳи сиёсати маориф талаб карда мешавад. Салоҳиятҳои марбут ба ҳамин ҷанба истифодаи ТИК дар таҳсилот, рушду амалигардонии сиёсати номбурда дар фаъолияти касбии омӯзгорро фаро мегирад.

Омӯзгор нақши калидиеро дар татбиқи ҳар як тадбири сиёсати маориф мебозад. Аз ин рӯ, ҷанбаи мазкур аз омӯзгорон дарки принсипу авлавиятҳои сиёсати маорифро дар татбиқи ТИК, пешбурди онҳо дар сатҳи мактабу ҷамъияти маҳал, воридсозии онҳо дар таҷрибаи омӯзгорӣ, ва иштироки созанда дар музокираҳо оид ба татбиқи ТИК аз нигоҳи сиёсати маориф дар сатҳи маҳал, ноҳиявӣ ва ҷумҳуриявиро талаб мекунад.

Ҷанбаи 2: Таълим ва омӯзиш. Ташкили раванди омӯзиш

Талаботҳои ин ҷанба ба нишондиҳандаи “ичрои уҳдадорӣҳои вазифавӣ (пуррагӣ ва сифатнок)”-и Тартиби Аттестатсияи кормандони соҳаи омӯзгорӣ ва илмий муассисаҳои таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ буда, бо истифодаи ТИК дар раванди банақшагирӣ (таҳия) ва пешбурди фаъолияти таълимӣ барои расидан ба ҳадафҳои стандартҳои таълимӣ ва барномаҳои таълимӣ алоқаманд мебошад.

Дар доираи ислоҳоти татбиқи муносибати босалоҳият ба таълим тамоми стандартҳои таълимӣ ва барномаҳои таълимӣ бо назардошти муҳтавои ҳамин Талабот бояд бознигарӣ ва таҷдид карда шаванд. Аз ин рӯ, ҷанбаи мазкур тақозо мекунад, ки омӯзгор барои гузариш аз рӯйкарди интиқоли дониш ба рӯйкарди ташаккули салоҳиятҳои калидӣ ва ғаннии хонандагон ва ташаккули маҳорати худомӯзишии хонандагон аз воситаҳои ТИК ва рақамӣ фаъолона истифода барад.

Талабот аз омӯзгор тағйир додани раванди банақшагирии дарсҳо ва гузариш аз фаҳмондани муҳтавои муайян ба интихоби методҳои самарабахши ташкили корҳои фардӣ гуруҳӣ хонандагон талаб менамояд, то ки онҳо дониш, маҳорат ва муносибати худро ташаккул диҳанд.



Арзёбии фаъолияти хонандагон бояд аз баҳогузорию субъективӣ чудо бошад ва бо мақсади беҳтар кардани раванди таълим гузаронида шавад. Малакаҳои худомӯзӣ талаботи калидии ҷаҳони муосирӣ зудтағйирёбанда буда, асоси муносибати босалоҳиятро ташкил медиҳад. Маҳорати хонандагон чун ба нақшагирии худомӯзӣ, интихоби сарчашмаҳои бозътимод (аз ҷумла аз Интернет), эҷоди намоишнома (презентатсия)-ҳо дар форматҳои гуногун, кори мустақилона ва гуруҳӣ ва амсоли инҳо бояд бо ёрии омӯзгор тавассути ҳавасманд кардани хонандагон, роҳбарии моҳиронаи корҳои таълимии онҳо, таъмини маслиҳату вазифаҳои возеҳ бо истифодаи аз ТИК ташаққул дода шавад. Бо назардошти ин талаботҳо, ҳадафи ҷанбаи мазкур рушди малакаҳои истифодаи ТИК-и омӯзгор барои ташкили раванди босамару фарогири таълим доништа мешавад.

Ҷанбаи 3. Технология ва маҳзанҳои рақамӣ

Ин ҷанба салоҳиятҳоеро фаро мегирад, ки барои ҳар як омӯзгор муҳим буда, асоси салоҳиятҳои дар дигар ҷанбаҳо муаррифишударо ташкил медиҳад. Онҳо дониш, маҳорат, малака ва таҷрибаи истифодаи таҷҳизот, абзори хидматҳои раванди таълимро дар бар мегиранд, ки ҳамчунин барои тақмили ихтисоси омӯзгор зарур мебошанд. Ин салоҳиятҳо интихоби оқилонаи технологияву маҳзанҳои рақамӣро имкон медиҳанд, ки ба ҳадафҳои корҳои таълимӣ, шароити кунунии мактабу ниёзи хонандагон мувофиқ буда, беҳатарини онҳоро таъмин карда метавонанд.

Ҷанбаи 4. Маъмурият ва идоракунии

Ҷанба малакаҳои корбурд (таъмини техникӣ ва беҳатарӣ)-и дурусти таҷҳизот, нармафзор ва маълумот (додаҳо)-и муассисаи таълимӣ, ташкили муҳити воқеӣ ва маҷозии синф, идораи низомҳои иттилоотии худкор, аз ҷумла барои идораи раванди таҳсилот, ки дар муассиса истифода мешаванд, дар бар мегирад. Он аз талаботҳои иборат аст, ки аз омӯзгор барои бунёди муҳити рақамӣ-эътимоднок,



созгор ва бехатари таълимӣ тақозо мешавад. Мухити мазкур равандҳои таълимиро чи дар мактаб ва чи берун аз он фаро гирифта, дар рушди муассисаи таълимӣ мусоидат мекунад.

Омӯзгор бояд талаботҳои ҷориро барои таъмини бехатарӣ, қорбарии таҷҳизоту нармафзорро донанд ва риоя кунанд. Вай вазифадор аст, ки аз хонандагон риояи қатъии қоидаҳои амнияти иттилоотиро талаб карда, ба эҷоди муҳити солиму боэътимод, дӯстона ва бехатари рақамӣ, ки фаъолияти таълимиро дар муассисаи таълимӣ ва берун аз он дастгирӣ мекунад, мусоидат кунанд.

Ҷанбаи 5. Рушди мунтазами касбӣ

Ҷанбаи мазкур ба нишондиҳандаи “худтакмилдиҳӣ ва татбиқи технологияи компютерӣ ва иттилоотӣ дар фаъолияти касбӣ”-и Тартиби Аттестатсияи қормандони соҳаи омӯзгорӣ ва илмӣ муассисаҳои таълимии ҚТ мувофиқ мебошад. Он салоҳиятҳоеро дар бар мегирад, ки ба омӯзгор барои рушди мунтазами касбӣ бо истифода аз ТИК зарур буда, онҳо тавассути гузаштан аз курсҳои онлайнӣ ва омехта, иштирок дар вебинарҳо, истифодаи маҳзанҳои таҳсилоти дастрас ва инчунин ҳамкориҳои доимӣ бо ҳамкасбони худ барои истифода аз таҷрибаи пешрафта ҳам дар дохили кишвар ва ҳам берун аз он ба омӯзгор ёрӣ расонида метавонанд.

Сатҳҳои салоҳиятнокӣ

Бо дарназардошти дастрасии кунунӣ ба ТИК дар муассисаҳои таълимии шаҳру деҳоти кишвар се сатҳи асосии талабот барои рушди салоҳияти омӯзгорон дар истифодаи ТИК муайян карда шудаанд. Мақсади асосии тавсифи сатҳҳо барои ҳар як ҷанба таъмин намудани роҳнамоии омӯзгорон барои худбаҳодиҳӣ ва рушди минбаъдаи салоҳиятҳо дар истифодаи ТИК мебошад. Тавсифи сатҳҳои салоҳиятро сохторҳои зертобеи ВМ (яъне институтҳои тақмили ихтисос ва ёрии методӣ ба омӯзгорон) ҳамчун дастур барои таҳияи барномаҳои тақмили ихтисоси омӯзгорон дар истифодаи ТИК дар



асоси ниёзи онҳо бо назардошти дараҷаи кунунии касбии омӯзгорон метавонанд истифода баранд. Масалан, ин маънои онро дорад, ки омӯзгороне, ки нав ба истифодаи ТИК шуруъ мекунанд, ба модулҳои асосӣ оид ба истифодаи ТИК дар амалияи таълим дастрасӣ пайдо кунанд ва омӯзгороне, ки, аллакай, малака ва таҷрибаи ибтидоӣ дар истифодаи ТИК-ро доранд, метавонанд модули пешрафтаи истифодаи ТИК-ро интихоб кунанд. ТИК барои рушди минбаъдаи салоҳиятҳо дар соҳаҳои истифодаи ТИК мусоидат карда, барои ташаккули салоҳиятҳо дар сатҳи сеюм омӯзгорро зарур аст, ки дар сатҳи муассисаи таълимӣ ва ноҳия (вилоят, ҷумҳурӣ) барои ҷорӣ намудани қарорҳои нав, иштироки созанда дар ҳамоишҳои гуногун ва таблиғи ТИК шароит фароҳона иштирок намояд.

Талаботи мазкур метавонад танҳо дар сурати мавҷуд будани таҷҳизоти зарурии технологӣ дар мактаб ва дастрасии омӯзгорон ба имкониятҳои тақмили ихтисоси дар боло зикршуда барои аттестатсия ва баҳогузори омӯзгорон истифода шавад.

Сатҳи 1 - Навмӯз	Оғаҳмандӣ оид ба ТИК ва имкониятҳои онҳо Дониши ибтидоӣ оид ба он ки истифодаи ТИК метавонад раванди таълимӣ омӯзишро
Сатҳи 2 Ҳамгирисоз	Воридсозии оғаҳмандона, беҳатар ва самараноки ТИК дар фаъолияти касбии худ
Сатҳи 3 - Навсоз	Ташаккули мустақилонаи малакаҳои қобурди ТИК Бунёди маҳзанӣ ҷамъиятҳои рақамӣ



Сатҳи 1 – Омӯзгор - Корбари навомӯзи ТИК

Дар ин сатҳ омӯзгорон дар бораи афзалиятҳои имконпазири технологияҳои рақамӣ барои тақмили таҷрибаи омӯзгорӣ ва рушди касбӣ огаҳманд буда, дарки ибтидоии онро доранд, ки чӣ тавр истифодаи ТИК метавонад раванди таълиму омӯзишро беҳтар менамояд. Омӯзгорон ба таҷҳизоту нармафзори калидии ТИК дастрасӣ дошта, онҳоро барои идораи электронии санадҳо, аз ҷумла таҳияи нақша-конспектҳо, журналу рӯзномаҳои хонандагон дар формати электронӣ, сохтани намоишномаҳо, инчунин барои муошират бо хонандагону волидон ва ҳамкасбон истифода мекунанд. Дар рафти дарсҳо онҳо аз тадбирҳои асосии рақамӣ ба мисли намоишномаҳои ҷандрасонаӣ ва ё ҷустуҷӯи интернетӣ кор мекунанд. Омӯзгорон соҳиби дониши ибтидоӣ оид ба ислоҳоти низоми маориф ва авлабиятҳои он ҷиҳати татбиқи ТИК дар таҳсилот буда, нақши худро дар амалигардонии он дарк мекунанд. Онҳо баъзан аз имкониятҳои дастрас ба монанди дарёфти маҳзанҳои таҳсилотӣ дар интернет, низомҳои гуногуни идораи таҳсилот, ки барои истифодаи дохилӣ таҳия шудаанд, истифода мекунанд. Омӯзгорон дорои малакаҳои ибтидоии истифода ва пуштибонии техникаи таҷҳизоти рақамии дастрас мебошанд.

Сатҳи 2. Омӯзгор ҳамгирасоз

Дар ин сатҳ аз омӯзгор истифодаи технологияҳои рақамӣ тақозо мешавад, то ба хонандагони дорои имкониятҳои гуногун дар амалигардонии зарфияти худ ёрӣ расонанд. Омӯзгорон огаҳмандона ва ҳадафмандона тадбирҳои рақамиро дар корҳои таълимӣ бо назардошти ниёзу шавқи хонандагон ворид месозанд. Аз омӯзгор на танҳо интихоби корбарии маҳзану технологияҳои рақамӣ балки пайванд кардани онҳо бо методу шаклҳои корҳои таълимӣ талаб карда мешавад. Омӯзгорон бояд дорои малакаҳои истифодаи маводҳои рақамӣ аз сарчашмаҳои гуногун буда, дар сурати зарурӣ онҳоро мутобиқ ба шароити худ ва ҳадафи дарсу ниёзи хонандагон



тахрир карда тавонанд. Дар ин сатҳ омӯзгорон бояд соҳиби малакаи ташкили муҳити фарогири педагогиву воқеиву ТИК-бунёд барои ҷалби ҳамаи бачагон ба раванди самараноки таҳсил бошанд. Омӯзгорон қобилияти истифодаи технологияҳои рақамиро барои арзёбии пешрафти хонандагон дошта, маълумоти захиракардари барои болоравии натиҷаҳо истифода мебаранд.



Сатҳи 3 – Омӯзгор-навоар

Дар сатҳи мазкур омӯзгорон фаъолон аз маҷмуаи густурдаи технологияҳои рақамӣ дар фаъолияти касбии худ истифода бурда, таҷрибаи худро мунтазам таҳлил ва беҳтар мекунанд. Онҳо ТИК-ро барои рушди малакаҳои худомӯзишии худ ва хонандагон ва ташаккули салоҳиятҳои калидии байнисоҳавии хонандагон истифода мебаранд. Инчунин, онҳо қодиранд самаранокии истифодаи тадбирҳои рақамии алоҳидаро дар корҳои таҳсилоти арзёбӣ кунанд.

Омӯзгорон навоарон бо ҳамтоёни худ мубодилаи донишу таҷрибаро ҷиҳати истифодаи технологияҳои рақамӣ фаъолон пеш бурда, дастгирии худро аз ҳамкории татбиқгари ТИК дар раванди таълим дарёғ намедоранд. Онҳо дар пешбурди ТИК дар корҳои таълимӣ, орогани онлайн форумҳои маҳаллӣ ва байналмилалӣ ҷиҳати корбурди ТИК барои тақмили омӯзиши хонандагон ва рушди касбии омӯзгорон фаъолон ширкат меварзанд.



ҶАНБАИ 1: ТЕХНОЛОГИЯИ ИТТИЛООТӢ ВА КОММУНИКАТСИОНӢ (ТИК) ДАР СИЁСАТИ ДАВЛАТИИ МАОРИФ

Салоҳият: Дар коркард ва амалишавии сиёсати давлатӣ ҷиҳати татбиқи ТИК дар соҳаи маориф фаъолона иштирок мекунад

Самтҳои калидӣ	Нишондиҳандаҳои салоҳият		
	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3
Принсип ва авлабиятҳои сиёсати давлатӣ ҷиҳати татбиқи ТИК дар соҳаи маориф	1.1.1. Афзалиятҳои мавҷудаи сиёсати давлатиро ҷиҳати татбиқи ТИК дар соҳаи маориф мефаҳмонад.	1.2.1. Методҳои таълимиро, ки авлабиятҳои сиёсатро ҷиҳати амалишавии ТИК ба инобат мегиранд, дар нақшаҳои корӣ (тақвими ва дарсӣ) шарҳ медиҳад.	1.3.1. Дар асоси таҷрибаи педагогии худ ҷиҳати тақмили ҳуҷҷатҳои сиёсати давлатӣ дар самти истифодаи ТИК дар таҳсилот тавсияҳо пешниҳод менамояд.
Раванди таълим дар татбиқи ТИК дар соҳаи маориф	1.1.2. Захираҳо ва манбаҳои интернетиро, ки шиносӣ бо санадҳои марбут ба татбиқи ТИК дар соҳаи маорифро тибқи сиёсати давлатӣ имкон медиҳанд, медонад.	1.2.2. Монеаҳоеро, ки дар муассисаи таълимӣ ҳангоми татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба истифодаи ТИК дар соҳаи маориф ба таври муфассал баррасӣ мекунад. Тадбирҳои ҳалли ин монеаҳоро пешниҳод мекунад.	1.3.2. Дар муҳокима, таҳия ва татбиқи нақшаи муассисаи таълимӣ барои амалишавии афзалиятҳои сиёсати давлатӣ ҷиҳати татбиқи ТИК фаъолона иштирок мекунад.
Нақши муассисаи таълимиро дар татбиқи ТИК дар соҳаи маориф	1.1.3. Мефаҳмонад, ки чӣ гуна фаъолияти муассисаи таълимӣ бо сиёсати давлатӣ бояд мувофиқ бошад ва дар амалишавии он мусоидат мекунад.		

ҶАНБАИ 2: ТАШКИЛИ РАВАНДИ ТАЪЛИМ (ва омӯзиш)

Салоҳият: ТИК-ро дар раванди таълим барои ноил шудан ба ҳадафҳои стандарт ва барномаҳои таълимӣ истифода мебарад

Самтҳои калидӣ	Нишондиҳандаҳои салоҳият		
	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3
Банақшагирии раванди таълим	2.1.1. Мефаҳмонад, ки чӣ тавр истифодаи ТИК дар раванди таълими фанни мушаххас самаранокии фаъолияти таълимиро баланд мебардорад.	2.2.1. Мувофиқи ҳадафи дарс ва ниёзҳои ҳонандагон истифодаи ТИК-ро ба нақшаҳои дарсии худ ворид мекунад.	2.2.1. Бо мақсади ташаккули маҳорати омӯзиши мустакилонаи ҳонандагон бо истифода аз ТИК фаъолияти таълимиро банақша мегирад.
Саҳмгузори дар таҳкими муҳити	2.1.2. Барои пешбурди фаъолияти таълимӣ	2.2.2. Захираҳои	



фарогири таҳсилот дар асоси муносибати босалоҳият Арзёбии пешрафти хонандагон ва истифодаи натиҷаҳои арзёби	захираҳои рақамии тайёр (видеоҳо, супоришҳо, тестҳо ва ғ.)-ро дарёфт ва маводди одии рақамии таълимӣ (шаблонҳо, супоришҳо дар формати электронӣ, презентатсияҳо ва ғ.)-ро таҳия мекунанд. 2.1.3. Воситаҳои дурусти ТИК-ро барои дастгирии хонандагон дар раванди омӯзиши муҳтавои фан интихоб мекунанд. 2.1.4. Ба саволҳои хонандагон посух медиҳад ва ба онҳо бо истифода аз Интернет (почтаи электронӣ, чат, телеконференсия ва ғ.) машварат медиҳад.	рақамиро аз сарчашмаҳои бозғатимод интихоб намуда, онҳоро ба ҳадафи дарс ва эҳтиёҷоти хонандагон барои ташкили фаъолияти таълимӣ дар асоси муносибати босалоҳият мутабиқ месозад. 2.2.3. Шаклҳои гуногуни арзёбиро бо истифода аз ТИК (викторинаҳои рақамӣ, бозиҳо, тестҳо ва ғ.) мегузаронад. 2.2.4. Маълумотро дар бораи пешрафти хонандагон дар шакли рақамӣ ҷамъоварӣ ва ҳифз намуда, онҳоро барои фардикунонии таълим истифода мебарад 2.2.5. Пешрафти хонандагонро бо онҳо, падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда ва шахсони манфиатдор) бо истифода аз васоити рақамӣ баррасӣ менамояд.	2.2.2. Фаъолияти лоиҳавиро барои ташаккули тафаккури мантиқии хонандагон, маҳорати ҳамкориву муносибат дар қори гуруҳӣ барои ҳалли мушкилиҳои воқеӣ истифода мебарад 2.2.3. Шаклҳои алтернативии арзёбӣ (портфолиои электронӣ, танзимгари графикӣ, воситаҳои рефлексивӣ)-ро барои ташаккули маҳорати худбаҳодихӣ ва худомӯзӣ таҳия карда истифода мебарад.
---	--	---	--

ҶАДВАЛИ 3: ЗАХИРАҲО ВА ТЕХНОЛОГИЯҲОИ РАҚАМӢ

Салоҳият: Таҷдизоти, нармалзор ва захираҳои таълимии дастрас бо назардошти беҳатарӣ, эътимодноқӣ, мувофиқат ба ҳадафҳои таълимӣ, муносибатҳои педагогӣ ва ғайраҳо



хонандагон истифода мебарад.

Самтҳои калидӣ	Нишондиҳандаҳои салоҳият		
	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3
Истифодаи бехатар ва ҳадафмандонаи маҳзани хизматрасониҳои рақамии дастрас аз нигоҳи ҳуқуқӣ	3.1.1. Компютер, воситаҳои аудиовизуалӣ ва техникӣ (проектори мултимедиаӣ, тахтаи электронӣ, принтер, сканер ва дигар дастгоҳҳои рақамӣ/гадҷетҳо)-ро барои ҷустуҷӯ, намоиш ва таҳияи захираҳои таҳсилоти рақамӣ истифода мебарад.	3.2.1. Талаботи одоби шабакавӣ ва ҳуқуқи муаллифро ҳангоми кор дар киберфазо риоя карда, талаботи амнияти иттилоотиро қатъиян иҷро мекунад.	3.3.1. Дар таҳия ва рушди низоми бехатарии иттилоотии муассисаи таълимӣ фарҳанги истифодабарии шабакаи интернет саҳм мегузорад.
Насбу истифодаи таҷҳизот ва нармафзорҳои дастрас аз нигоҳи ҳуқуқ ва муҳтаво	3.1.2. Функсияҳои заминавӣ низоми оператсионӣ, браузер, нармафзорҳои маъмули идоравиро дар раванди омодагӣ ва баргузори дорс истифода мебарад ва нуқсонҳои техникиро бартараф месозад	3.2.2. Технологияҳо и зарурии ёрирасонро барои хонандагони дорой имконияташон маҳдудӣ функсионалӣ (биной, шунавой ва ғ.) ҷиҳати таъмини баробарии иштирок ва таълими онҳо дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ бо дигар хонандагон истифода мебарад.	3.3.2. Ҳамкориро дар муайян кардани технологияҳои нави рақамии муосир, захираҳои таълимӣ ва коркарди роҳҳои бехатару самараноки истифодаи онҳо дар муассисаҳои таълимӣ дастгирӣ менамояд.
Ташкили муҳити бехатару фарогири таҳсилот	3.1.3. Нуқсонҳои ҷузъии техникиро бартараф месозад ва воситаҳои нармафзориро, ки дар раванди таълим истифода бурда мешаванд, ба танзим медарорад.	3.2.3. Воситаҳои онлайнӣ ва офлайнӣ муоширати рақамӣ (аз ҷумла, почтаи электронӣ, телесконфронс Big Blue Button, шабакаҳои иҷтимоӣ ва ғ.)-ро барои гузаронидани корҳои таълимӣ ва муошират бо ҳамкорон истифода мебарад.	3.3.3. Маводи рақамии интерактивиро таҳия карда ба ҳамкорон дастрас менамояд.
	3.1.4. Принсипҳои заминавӣ киберамният, саводнокии медиаӣ иттилоотӣ ва шаҳрвандии рақамиро мефаҳмонад.		3.3.4. Дар пурра кардани маҳзанҳои рақамӣ ва ташкили муҳити омӯзишӣ дар байни ҳамкорон барои мубодилаи дониш, таҷриба ва захираҳо саҳм мегузорад.



ҶАНБАИ 4: МАЪМУРИЯТ ВА ИДОРАКУНӢ

Салоҳият: ТИК-ро дар фаъолияти идоракуни истифода бурда, захираҳои рақамии муассиса таълимиро моҳирона идора менамояд ва муҳити бехатари таълими рақамиро фароҳам меоварад

Самтҳои калидӣ	Нишондиҳандаҳои салоҳият		
	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3
Татбиқи ТИК дар фаъолияти маъмурии муассисаи таълимӣ	4.1.1. Воситаҳои рақамиро барои идораи равандҳои таълимӣ ва таъмини дастрасӣ ба муҳтавои таҳсилоти рақамӣ истифода мебарад.	4.2.1. Тарзу усулҳои эҷодкоронаро барои таъмини дастрасии фарогири ҳамаи хонандагон ба маҳзанҳои таълимӣ (хусусан Ҳангоми нарасидани таҷҳизот ва маводҳо) ҷиҳати расидан ба ҳадафҳои таълимӣ истифода мебарад.	4.3.1. Дар таҳияи татбиқи нақшаи чорабиниҳои муассисаи таълим барои таъмини рушди муҳити бехатар, фарогир самараноки таҳсилоти рақамӣ иштирок мекунад.
Ташкилу идоракунии муҳити таҳсилоти рақамӣ	4.1.2. Биноҳои таълимиро бо истифода аз дастгоҳу технологияҳои рақамии таҳсилоти дастрас барои ташкили дарсҳои худ омода месозад ва нақшаи эҳтиётии дарсҳоро барои пешгирӣ аз ҳалалёбии чораҳои таълимӣ дар сурати аз кор баромадани воситаҳои дастраси ТИК (қатъи қувваи барқ, вайроншавии дастгоҳ ва ғайра) омодаву захира мекунад.	4.2.2. Нигоҳдории ибтидоии таҷҳизоти рақамиро, аз ҷумла насбу навсозӣ (дар ҳолати зарурӣ)-инармафзорҳои иҷозатномадорро, ки дар раванди таҳсилот истифода мешаванд, иҷро мекунад.	4.3.2. Дар таҳияи татбиқи нақшаи пешбурди рақамии муассисаи таълим сатҳи ҷомеаи маҳаллӣ мусоидат мекунад.
Бунёди муҳити бехатари рақамии таҳсилотӣ	4.1.3. Қоидаҳои бехатарии истифодаи таҷҳизот ва нармафзори рақамии дастраси муассисаи таълимиро риоя мекунад.		4.3.3. Дар таҳияи рушди низомии талаботи муассисаи таълимӣ барои таъмини амнияти иттилоотӣ, риояи меъёрҳои одоб ва шабака ва риояи ҳуқуқи моликияти зеҳнӣ Ҳангоми кор бо маводди рақам мусоидат мекунад.

ҶАНБАИ 5: РУШДИ КАСБӢ

Салоҳият: ТИК-ро дар рушди касбии худ истифода менамояд

Самтҳои калидӣ	Нишондиҳандаҳои салоҳият		
	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3
Истифодаи низомҳои гуногуни	5.1.1. Аз захираҳои интернетии маҳаллӣ, миллӣ ва байналмилалӣ,	5.2.1. Аз захираҳои интернетии дастрас ҷиҳати омӯзиш ва	5.3.1. Тамоюлҳоро рушди ТИК-ро дар соҳаи фанни худ



таҳсилот барои таҳкими саводи рақамӣ ва рушди касбӣ	ки воситаҳои методӣ, курсҳои онлайнӣ ва дигар имкониятҳои омӯзишу рушди касбиро пешниҳод мекунанд, огоҳӣ дорад.	рушди касбии худ мунтазам истифода мебарад.	пайгирӣ менамояд. Дар фаъолияти кори худ падидаҳои нави методиро интихоб намуда, месанҷад ва татбиқ мекунад. Маводро бо ҳамкорон дар мактаб ва инчунин дар сатҳи маҳалливу милли мубодила мекунад.
Иштирок дар шабакаҳои онлайнӣ барои омӯзиш ва тақсими донишу таҷриба	5.1.2. Воситаҳо ва маҳзанҳои рақамии зарурӣро интихоб карда, барои рушди касбии худ истифода мебарад.	5.2.2. Дар кори иттиҳодияҳои методии шабакавӣ ва вохурӣ (конференсия)-ҳои тахассусӣ иштирок карда, таҷрибаи педагогии худро муаррифӣ менамояд. Захираҳои омӯзиширо ба ҳамкорон мубодила мекунад.	5.3.2. Дар муассисаи таълими ҳамчун роҳбалад ба ҳамкорон дар омӯзиши падидаҳои нави методӣ, бунёд ва рушди иттиҳодияҳои методии шабакавӣ ёрӣ мерасонад.
Саҳмгузори дар рушди ҷамъиятҳои омӯзгорӣ дар сатҳи милливу ҷаҳонӣ	5.1.1. Дар маҷлису семинарҳои омехта (онлайн ва офлайн), ки иттиҳодияҳои маҳаллӣ ва ё дигар муассисаҳои (ташкilotҳои) касбӣ мегузаронанд, барои рушди касбии худ иштирок мекунад.		

